

[Justitsministeren.]

forslag til lov om ændringer i forskellige lovbestemmelser som følge af ændringerne i den kommunale styrelseslov, idet ændringerne skyldes den kommunale styrelseslovs ophævelse af sondringen mellem købstæder og sognekommuner. Når man har foretrukket at fremsætte et særskilt lovforslag, for så vidt angår brandloven, skyldes det omfanget af ændringerne, men lovforslaget bør formentlig behandles sammen med indenrigsministerens forslag.

I en del af brandlovens bestemmelser foreslås sondringen mellem købstæder og sognekommuner erstattet af en sondring mellem kommuner med brandkommission og kommuner uden kommission. For de øvrige bestemmelsers vedkommende foreslås sondringen afskaffet, således at der kommer til at gælde ensartede regler i samtlige kommuner. I øvrigt indeholder forslaget en række mindre ændringer, der navnlig tilsigter at forenkle administrationen af loven.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til lovforslaget og de bemærkninger, der ledsager det, skal jeg hermed anbefale forslaget til velvillig behandling i det høje folketing.

Jeg har tillige den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring i borgerlig straffelov. (Narkotikakriminalitet).*

Efter den gældende lov om euforiserende stoffer straffes overtrædelser med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år. Forslaget går ud på i straffeloven at indføre en særlig bestemmelse med en strafferamme på fængsel indtil 6 år, som man skal kunne anvende på grov narkotikakriminalitet, specielt over for mere professionelle forhandlere. I Norge har man i år gennemført en tilsvarende bestemmelse, medens man i Sverige har forhøjet maksimum til fængsel i 4 år.

Man kan næppe sige, at det hidtidige strafmaksimum har været til hinder for en rimelig strafudmåling i de tilfælde, der indtil nu har været forelagt for domstolene. Den højeste straf, der er anvendt, er fængsel i 1 år og 6 måneder. Som der nærmere er redegjort for i bemærkningerne, har man imidlertid været på sporet af betydeligt alvorligere forhold, således at domstolene

når som helst kan blive stillet over for sager, hvor den gældende strafferamme må anses for at være ganske utilstrækkelig.

På denne baggrund har regeringen ment det nødvendigt hurtigt at søge gennemført en skærpet kriminalisering af den grove narkotikakriminalitet. Forslagets hovedbestemmelse omfatter ulovlig overdragelse af euforiserende stoffer til et større antal personer eller mod betydeligt vederlag eller under andre særlig skærpente omstændigheder. Til denne bestemmelse er knyttet en regel, hvorefter den strengere straffebestemmelse også skal omfatte forberedelseshandlinger, der foretages med henblik på en udbredelse af den karakter, der er omhandlet i hovedbestemmelsen.

Det er i bemærkningerne til lovforslaget præciseret, at overtrædelser, der ikke falder ind under den nye bestemmelse i straffeloven, fortsat skal behandles på grundlag af straffebestemmelsen i lov om euforiserende stoffer, og at der ikke er tilsigtet nogen forhøjelse af det hidtil anvendte strafniveau i disse sager. Det er herved taget i betragtning, at man fra psykiatrisk side nærer afgørende behandlingsmæssige betænkeligheder ved en skærpet kriminalisering af misbrugere, der i et vist omfang har finansieret deres eget misbrug gennem handel med stofferne.

Der kan i denne forbindelse være grund til at fremhæve, at regeringen er fuldt opmærksom på, at en skærpet straf over for den mere professionelle narkotikakriminalitet ikke i sig selv vil kunne løse problemerne omkring et stigende misbrug af euforiserende stoffer blandt ungdommen. Men det er regeringens opfattelse, at en gennemførelse af forslaget vil betyde en støtte i det arbejde, der i øvrigt skal gøres for at bekæmpe udbredelsen af disse stoffer.

Idet jeg i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, skal jeg anbefale det til det høje tings velvillige behandling.

Endelig har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring i borgerlig straffelov. (Pornografiske billeder m. v.).*

Forslaget går ud på at ophæve straffelovens § 234, nr. 2 og 3, der navnlig forbyder

[Justitsministeren.]

udbredelse af utugtige billeder, medens den særlige beskyttelsesregel vedrørende børn og unge, der findes i § 234, nr. 1, foreslås opretholdt med et noget snævrere indhold.

Forslaget må ses som en videreførelse af den ændring af § 234, der skete i 1967, og hvorved de utugtige skrifter blev givet fri. Man håbede ved denne frigivelse af kunne af-dramatisere situationen omkring denne særlige litteratur, således at publikums interesse ikke til stadighed blev henledt på disse publikationer — med den deri liggende indirekte reklame.

Dette håb blev fuldt ud indfriet. Der ofres ikke længere i pressen megen omtale på disse udgivelser, og der er ikke større publikum til dem.

Formålet med det nu fremsatte lovforslag er at udnytte disse gunstige erfaringer også på billedpornografiens område. Der er med andre ord ikke på nogen måde tale om, at man ønsker at bidrage til en yderligere udbredelse af pornografien, men man håber tværtimod ad frigivelsens vej at kunne medvirke til, at publikums interesse for dette underlødige materiale bliver mindre.

Lovforslaget er således ikke udtryk for en ændret målsætning, men bygger på det synspunkt, at de selvregulerende kræfter på dette område er at foretrække for forbudsnormer, der søges håndhævet gennem straffelovgivning.

Det bør i denne forbindelse tages i betragtning, at håndhævelsen af bestemmelsen i dens nuværende form har vist sig at være forbundet med ganske betydelige vanskeligheder for de retshåndhævende myndigheder.

En yderligere indsats efter de hidtidige retningslinjer vil betyde en tilsvarende svækkelse på andre områder, hvor den samfundsmæssige nytteværdi måske er klarere.

Selv om der er håb om, at man gennem en frigivelse kan formindske interessen for disse billeder m. v., må man dog naturligvis se i øjnene, at der fortsat vil være nogle, der er interesseret i at købe dem. Det er imidlertid et spørgsmål, om dette er et tilstrækkeligt argument imod frigivelsen. Efter min opfattelse vil man ved at overlade afgørelsen til den enkelte styrke den udvikling frem imod at give den enkelte borger større frihed til at tilrettelægge sit eget liv med det

deraf følgende større personlige ansvar, som på så mange andre områder kan iagttages i disse år. Og dette hensyn finder jeg må tillægges større vægt.

En klar forudsætning for, at man kan opgive den almindelige strafferegulering i § 234, har været, at man har andre midler til at sikre, at den utvivlsomt overvejende del af befolkningen, der ikke selv ønsker at blive udsat for at se på pornografiske billeder m. v., ikke bliver påtvunget dem.

Det er i bemærkningerne til lovforslaget nævnt, at straffelovens § 232 kan anvendes over for dem, der pånøder en anden synet af disse billeder, og at Københavns politivedtægt og den nye normalpolitivedtægt yder en mere omfattende beskyttelse mod krænkende vinduesudstillinger end § 234.

Politivedtægterne kan også anvendes over for uddeling af eller tilsendelse af reklamer til personer, der ikke udtrykkeligt har anmodet om at måtte modtage dem.

Det vil være i overensstemmelse med hele tanken bag lovforslaget at gøre en effektiv indsats for at få disse bestemmelser overholdt. Det vil både være en rimelig og overkommelig opgave for politiet at sikre dette, og vi vil fra justitsministeriets side medvirke til, at der for fremtiden optrædes med passende strengthed over for overtrædelser på dette område.

Det har i forbindelse med debatten om § 234 været anført, at der vil opstå et særligt problem i forhold til fjernsynet, idet der gennem dette medium vil være mulighed for, at de dele af befolkningen, der ikke ønsker at se de pornografiske billeder m. v., kan påtvings dem.

Hertil må imidlertid anføres, at Danmarks radio efter radiospredningsloven er en selvstændig offentlig institution. Det er radio-rådet, der under ansvar for kulturministeren har ledelsen, og rådet fastsætter de almindelige principper, der skal gælde for virksomheden. Der er sikret rådet en alsidig sammensætning; idet to medlemmer udpeges af kulturministeren, et medlem af ministeriet for offentlige arbejder, 10 medlemmer udpeges af folketinget på grundlag af indstilling fra anerkendte lytter- og fjernsynsorganisationer, og endelig udpeger hvert af de i finansudvalget repræsenterede partier et medlem.

[Justitsministeren.]

På denne baggrund ville det være mindre rimeligt at opfatte det forhold, at der i straffeloven er fastsat visse grænser for udsendelser med pornografiske billeder, som den eneste eller blot den væsentligste beskyttelse af borgerne mod krænkende udsendelser. Under den gældende ordning har fjernsynsudsendelser således kun i et par tilfælde medført politianmeldelser, og anklagemyndigheden har i disse tilfælde fundet, at der ikke var grundlag for at rejse tiltale i anledning af de pågældende udsendelser.

Med hensyn til biografernes virksomhed har det været anført, at man ved gennemførelsen af det tidligere fremsatte forslag om ophævelse af voksencensuren og samtidig ophævelse af straffelovens § 234 vil være uden værn over for pornobiografer. Forholdet er imidlertid det, at man under det gældende bevillingssystem, således som dette er fastlagt i lov nr. 155 af 27. maj 1964 om film og biografer, har pålagt bevillingshaveren et ansvar for, at biografen drives på forsvarlig måde, og det påhviler bevillingshaveren ved valg af film at drage omsorg for, at kulturelt og kunstnerisk værdifulde film forevises. Bevilling meddeles for en periode på 5 år, og ministeren for kulturelle anliggender kan i øvrigt tilbagekalde bevillingen, såfremt bevillingshaveren ikke overholder disse bestemmelser.

Spørgsmålet om eventuel anvendelse af biograflovens bestemmelser til værn mod pornobiografer har været drøftet med ministeren for kulturelle anliggender. Det er oplyst, at man ikke i en meget lang årrække har nægtet bevillingsfornyelse på grund af repertoiret, og en nægtelse ville formentlig forudsætte meget graverende forhold. Gik en bevillingshaver over til udelukkende at spille underlødige pornofilm, måtte denne forudsætning dog anses for opfyldt.

Så længe det gældende bevillingssystem opretholdes, vil der således fortsat være mulighed for at føre en vis kontrol med repertoiret, og man vil i forhold til pornografien

være indstillet på så vidt muligt at lægge de retningslinjer til grund, som man hidtil har fulgt i filmcensuren.

Ophæves bevillingssystemet er det tænkeligt, at dette afløses af en autorisationsordning, der vil gøre det muligt at opretholde visse begrænsninger over for pornografiske film. Skulle bevillingssystemet imidlertid blive ophævet på en sådan måde, at man ikke længere gennem biografloven kan opretholde visse grænser på dette område, er jeg indstillet på at søge særlige regler herom opstillet.

Et særligt spørgsmål har det været, om man burde bevare en strafferetlig beskyttelse af børn og unge.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, har man anset det for mest konsekvent i forhold til det tidligere fremsatte forslag til lov om filmcensur også på det her behandlede område at opretholde en vis beskyttelse af de unge. Resultatet er derfor blevet, at man foreslår en særlig beskyttelsesregel bibeholdt, men med et noget snævrere indhold end den nuværende regel i § 234, nr. 1; aldersgrænsen er således sænket fra 18 til 16 år, og medens den gældende regel omfatter enhver form for tilbud om eller overladelse af utugtige billeder eller genstande, er den foreslåede bestemmelse alene rettet mod salg. Strafferammen, der i den gældende bestemmelse er bøde, hæfte eller under skærpene omstændigheder fængsel i indtil 6 måneder, foreslås — på linje med straffebestemmelsen i forslaget til lov om filmcensur — indskrænket til bøde.

Problemerne vedrørende Danmarks forhold til udlandet tror jeg er egnet til nærmere drøftelse i udvalget. Jeg skal her blot oplyse, at vi gennem postloven har mulighed for at ramme postforsendelser til udlandet, og at der ikke foreslås nogen ændring af denne ordning.

Idet jeg i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, skal jeg anbefale det til det høje tings velvillige behandling.

Formanden: Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 13. december, kl. 10 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om garantier eller lån til bygning af mindre fragtskibe.

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af toldloven.

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om sømandsskat.

4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v.

5) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om afgift af chokolade- og sukkervarer m. m.

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Forhøjelse af dagpenge-satser m. v.) [af Krog Hansen m. fl.].

Mødet hævet kl. 15.18.

42. møde.

Fredag den 13. december kl. 10.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler ministeren for kulturelle anliggender, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m. v.

Fra medlem af folketinget *Axel Ivan Pedersen*, der har orlov på grund af midlertidig varetagelse af offentligt hverv, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med

den 21. december 1968 atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *Leon Laursens*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget ophører herefter fra nævnte dato at regne.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ministeren for kulturelle anliggender (K. Helweg Petersen): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m. v.*

Ved den gældende bibliotekslov, der stammer fra 1964, blev i § 5, stk. 4, datoen 1. april 1969 fastsat som endelig frist for de enkelte kommuner til etablering af en biblioteksbetjening i overensstemmelse med lovens regler. På nuværende tidspunkt har langt de fleste kommuner opfyldt deres forpligtelse i henhold til loven, bortset fra 85 kommuner, hvoraf en del ikke vil være i stand til at fremkomme med forslag om en tilfredsstillende biblioteksordning inden 1. april 1969.

De endnu biblioteksløse kommuner er gennemgående mindre kommuner, hvoraf ca. halvdelen er nabokommuner til en købstad, som de ventes sammenlagt med fra 1. april 1970, medens den anden halvdel er små sognekommuner, der på anden måde vil indgå i en kommunesammenlægning. For en række af disse kommuner er de fremtidige tilhørsforhold endnu så uafklarede, at det ikke vil være rimeligt at kræve en biblioteksbetjening etableret inden 1. april 1969. I andre tilfælde er de fremtidige forhold vel nogenlunde afklarede, men andre omstændigheder kan dog tale for en forlængelse af fristen, og forslaget går derfor ud på at give biblioteksdirektøren mulighed for, når særlige omstændigheder foreligger, at meddele en tidsbegrænset dispensation fra bestemmelsen i lovens § 3, stk. 4.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige og hurtige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om garantier eller lån til bygning af mindre fragtskibe.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 44) findes i tidenden sp. 2244).